

KAITSEMINISTEERIUM

Teie: 02.10.2026

MTÜ Keskkonnasõbralik Lüganuse

Meie: 19.10.2026 nr 2-1/26/23-4

ksvirumaa@gmail.com

Täiendav selgitustaotlus

Esitasite 02.10.2026 Kaitseministeeriumile täiendava selgitustaotluse seoses 18.05.2026 kirjaga nr 2-1/26/23-2 „Vaide tagastamine“, millega otsustati tagastada MTÜ Keskkonnasõbralik Lüganuse 11.05.2026 esitatud vaie.

Vastuseks Teie kirjale selgitame järgmist.

1. Kaitseministeerium on oma 18.05.2026 vaide tagastamise kirjas nr 2-1/26/23-2 ammendavalt põhjendanud vaide tagastamise aluseid (haldusmenetluse seaduse § 71 lg 2, § 79 lg 1 p 1, § 79 lg 3).

Kaitseministeerium ei ole 18.05.2026 kirjas käsitanud 16.06.2025 antud kooskõlastust iseseisva haldusaktina. Kooskõlastus anti planeerimisseaduse § 105 lõike 1 alusel kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kooskõlastamise menetluses. Tegemist on planeerimismenetluse raames antud kooskõlastusega, mis on üldjuhul käsitatav menetlustoiminguna. HMS § 71 lõike 2 kohaldamine ei eelda aga vaidlustatud kooskõlastuse kvalifitseerimist iseseisvaks haldusaktiks. Kõnealune säte välistab vaide esitamise nii Vabariigi Valitsuse teenistusliku järelevalve alla kuuluva haldusorgani akti kui ka toimingute peale.

HMS § 71 lõikes 2 sätestatud piirangu põhiseaduspärasust on käsitletud ka õiguskantsler 13.06.2019 kirjas nr 6-1/190882/1903025 „[Haldusmenetluse seaduse § 71 lõike 2 põhiseaduspärasus](#)“, milles on selgitatud, et põhiseadusest ei tulene üldist õigust kohtueelsele vaidemenetlusele.

Eeltoodust tulenevalt puudus MTÜ-l Keskkonnasõbralik Lüganuse HMS § 71 lõike 2 kohaselt õigus esitada vaiet Kaitseministeeriumi 16.06.2025 kooskõlastuse nr 12-1/25/206-2 peale. Seetõttu tagastas Kaitseministeerium vaide HMS § 79 lõike 1 punkti 1 alusel, järgides sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud korda.

2. Oma pöördumises viitate HMS §-le 73 ning leiate, et Kaitseministeerium oleks pidanud kontrollima vaidlustatud kooskõlastuse õiguspärasust ja põhjendatust, sealhulgas hindama vaides esitatud väiteid riigikaitseliste riskide ebapiisava käsitlemise kohta.

Selgitame, et HMS § 73 reguleerib vaidealluvust ehk seda, millisele haldusorganile vaie esitatakse ja milline haldusorgan on pädev seda lahendama. Nimetatud säte ei kehtesta kohustust vaadata sisuliselt läbi vaiet, mille esitamine on seadusega välistatud.

Vaide sisuline läbivaatamine eeldab, et vaie on lubatav ja puuduvad selle tagastamise alused. HMS § 79 lõike 1 punkti 1 kohaselt tagastatakse vaie, kui isikul puudub õigus vaiet esitada. Käesoleval juhul tulenes vaide lubamatus HMS § 71 lõikest 2. Seetõttu ei olnud Kaitseministeeriumil alust vaide sisuliseks lahendamiseks ega vaides esitatud argumentide hindamiseks vaidemenetluse korras.

Vaide tagastamine ei tähenda, et Kaitseministeerium oleks andnud hinnangu vaides esitatud sisuliste väidete põhjendatusele või põhjendamatusele. Vaie tagastati menetluslikul alusel ning vaidlustatud kooskõlastuse õiguspärasust ja põhjendatust vaide lahendamise menetluses ei hinnatud. Samas esitas Kaitseministeerium 18.05.2026 kirja punktis 2.2 täiendavad selgitused kooskõlastuse andmise asjaolude ja riigikaitseliste mõjude hindamise kohta. Seega ei piirdunud Kaitseministeerium üksnes vaide tagastamise õiguslike aluste selgitamisega.

3. Kaitseministeerium kinnitab, et kompensatsioonimeetmeid rakendati eesmärgiga kõrvaldada

tuuleparkide negatiivne mõju radaritele Kirde-Eestis (Lääne- ja Ida-Virumaal), kuhu kuuluvad ka Teie kirjas nimetatud Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide alad. Riiklikud kompensatsioonimeetmed, sealhulgas täiendava õhuseireradari hankimine, töötas Kaitseväge välja analüüsi tulemusel enne Vabariigi Valitsuse vastava otsuse tegemist 2019. aastal, mis lõi üldise võimaluse tuuleparkide edasiseks planeerimiseks piirkonnas. Konkreetsete tuuleparkide ehituslikke ja tehnilisi lahendusi täpsustatakse planeeringule järgnevas projekteerimise etapis ning vajaduse korral projekteerimistingimuste andmise ja ehitusloa menetluses.

Kaitseministeeriumi hinnangud riigikaitselestele süsteemidele avalduva mõju kohta tuginevad asjakohastele tehnilistele analüüsidele ja eksperdihinnangutele. Mõju hindamise aluseks olevad uuringud, radarimudelid ja analüüside tulemused sisaldavad riigikaitseleste teavet, millele on kehtestatud juurdepääsupiirangud. Seetõttu ei ole võimalik juurdepääsupiiranguga hõlmatud teavet avaldada. Ühtlasi märgime, et mõju hindamisel kasutatud meetodid ja tehnilised analüüsid ei pruugi hõlmata Teie kirjas nimetatud konkreetseid mudeleid, simulatsioone või katsetusi.

4. Kaitseministeerium ei plaani taotleda täiendavaid sõltumatuid uuringuid, sest kavandatavad tuulepargid rajatakse aladele, kus tuuleparkide ehitamine on juba eelnevalt ilma kõrguspiiranguteta lubatud. Kuna kõnealuste alade mõju riigikaitseleste ehitiste töövõimele on juba hinnatud ning rakendatud kompensatsioonimeetmeid arvestades on aladel varem kehtinud kõrguspiirangud kõrvaldatud, ei ole Kaitseministeeriumi hinnangul praeguse teabe alusel põhjendatud täiendavate sõltumatute uuringute tegemine. Täiendavate uuringute vajadust hinnatakse planeerimis- ja ehitusloa menetluses, kui ilmnevad uued asjaolud või kavandatava tegevuse lahendus muutub selliselt, et see võib mõjutada riigikaitseleste ehitiste töövõimet. Kaitseministeerium ei saa aga välistada, et sõltuvalt tuulegeneraatori asukohast võib siiski tekkida vajadus kas kõnealusesse asukohta tuulegeneraatori püstitamisest loobuda või rakendada leevendusmeetmeid.

5. Kompensatsioonimeetmete rakendamine ei tähenda, et riigikaitseleste eelhoiatusvõime arendamine peatuks. Vastupidi, Kaitseväge opereerib süsteeme pidevalt ning eelhoiatusvõimet muudetakse ja täiendatakse vastavalt uutele potentsiaalsetele ohtudele. Kompensatsioonimeetmete ja eelhoiatussüsteemi toimimise järelevalve, võimelünkade analüüs, lahenduste väljatöötamine ja võime planeerimine on pidev protsess, millega tagatakse õhuseire- ja tuvastusvõime säilimine ja arendamine.

6. Tuulegeneraatorite ja tuuleparkide kavandamisel ning ehitamisel tuleb järgida planeerimisseadusest ja ehitusseadustikust ning nende alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevaid Kaitseministeeriumiga kooskõlastamise nõudeid sõltumata sellest, kas asjaomane kohustus on keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes eraldi märgitud. Kohaliku omavalitsuse üksus peab edastama nii projekteerimistingimuste taotlused kui ka ehitusprojektid ehitusregistri kaudu Kaitseministeeriumile haldusmenetluses ülevaatamiseks ja kooskõlastamiseks, mis tähendab, et ministeerium on kaasatud tuuleparkide kavandamise ja ehituse kõikidesse etappidesse. Lüganuse valla üldplaneeringu seletuskirja punkti 6.5.10 alapunktis 3.4 on ette nähtud koostöö alustamine Kaitseministeeriumiga võimalikult varajases etapis, et tagada riigikaitseleste ehitiste töövõime säilimine. Sellest tulenevalt on põhjendatud alustada Kaitseministeeriumiga sisulist koostööd ja vajalike tehniliste analüüside tegemist juba enne planeerimismenetluse algatamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelica Tikk
Innovatsiooni osakonna juhataja